

Обикновен пчелояд *Merops apiaster*

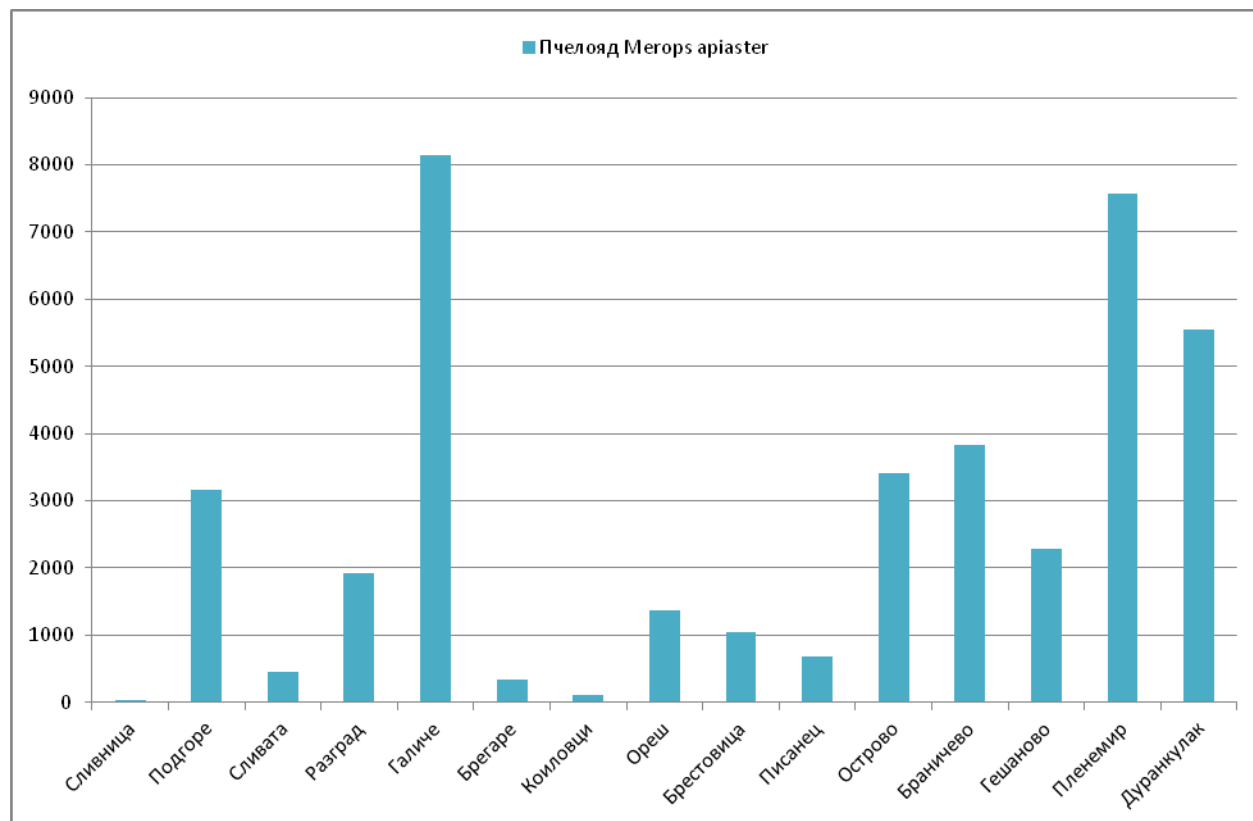
Описание на вида

Гнездящ и мигриращ вид. Един от късните пролетни мигранти (м. май). По време на миграция образува големи еднородни ята (максимум през 10-15 септември), които могат да достигнат до 400-700 птици. Вероятно по Черноморското крайбрежие концентрацията на вида е по-голяма. Трудности при регистрирането на ятата са, че една не малка част от тях не са компактни и трудно преброими с точност, много често ято се регистрира по звук, а не може да бъде установено визуално.

Визуално проучване на дневната миграция

Численост и фронт на миграцията през Северна България

По време на есенната миграция 2011 г. са установени да прелитат 42065 индивида, от които 39924 са наблюдавани на постоянните наблюдателни точки и 2141 – на временните наблюдателни точки. Пчелоядът е наблюдаван да мигрира на всички наблюдателни точки, като при Галиче (Дунавската равнина) са установени най-голям брой птици, а най-малко - в най-западните части на проучвания район – при Сливница. Като цяло масов прелет на пчелояди се наблюдава в Добруджа (между Браничево и Дуранкулак), при Острово (Лудогорието), в западната част на Дунавската равнина (Галиче и Разград) и в района на Подгоре.

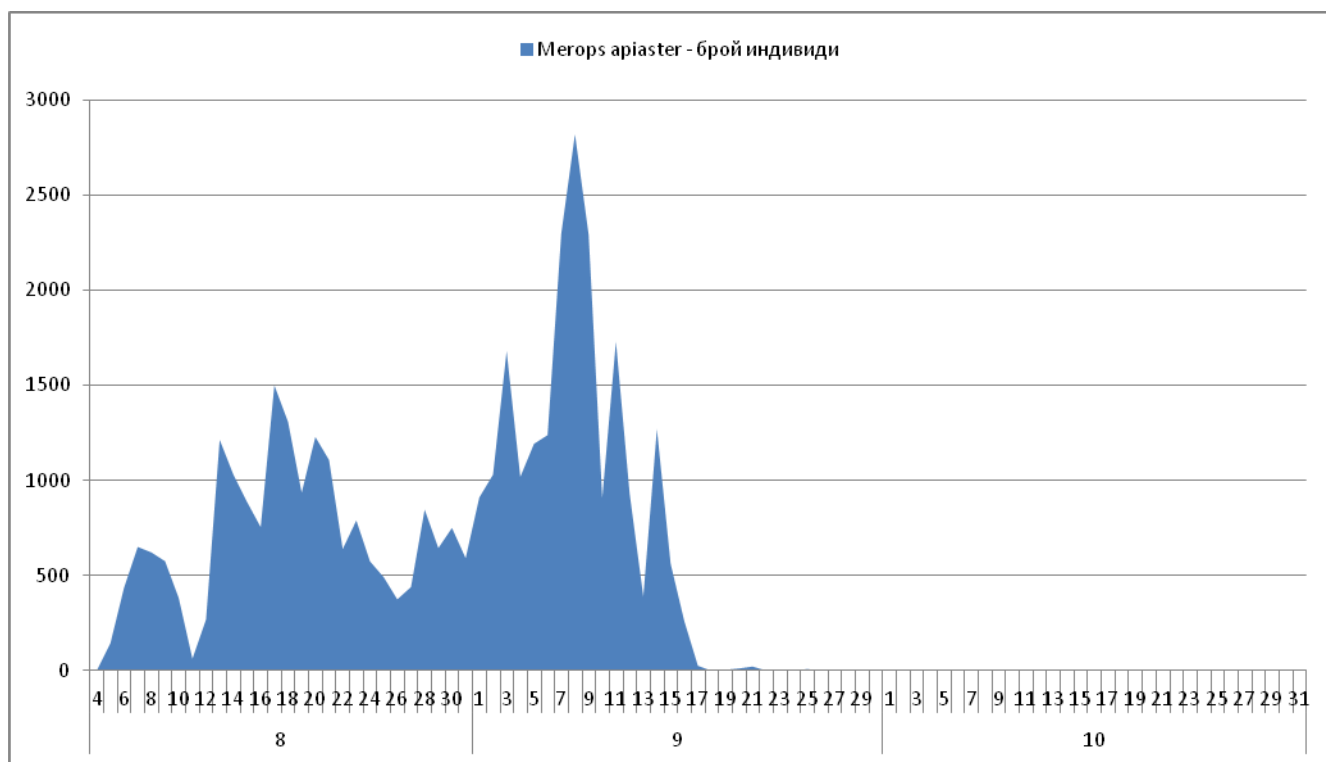

Фигура 131. Фронт на миграцията на обикновения пчелояд през Северна България през есента на 2011 г.

Интензивност и динамика на прелета на вида в периода на изследването

Сезонна динамика

Обикновените пчелояди през 2011 г. в Северна България са мигрирали през август и септември, като птицата еса относително равно разпределени в двата месеца. По-голямата част от пчелоядите са преминали над района на проучване през август – 21429 индивида. През септември са преминали 20626 индивида. Мигриращи обикновени пчелояди са регистрирани на девет от наблюдателните точки още в началото на полевите проучвания на 5.8.2011 г., а най-късно са наблюдавани на 26.9.2011 г. – 1 птица на наблюдателната точка при Дуранкулак. Максимална дневна численост е отчетена на 9.9.2011 г. на наблюдателната точка при Дуранкулак – 1647 индивида. Общата максимална дневна численост за целия район на проучване обаче е регистрирана на 8.9.2011 г., когато общо през всички наблюдателни точки са преминали 1821 индивида. Интензивният прелет на пчелояда продължава до към средата на септември.

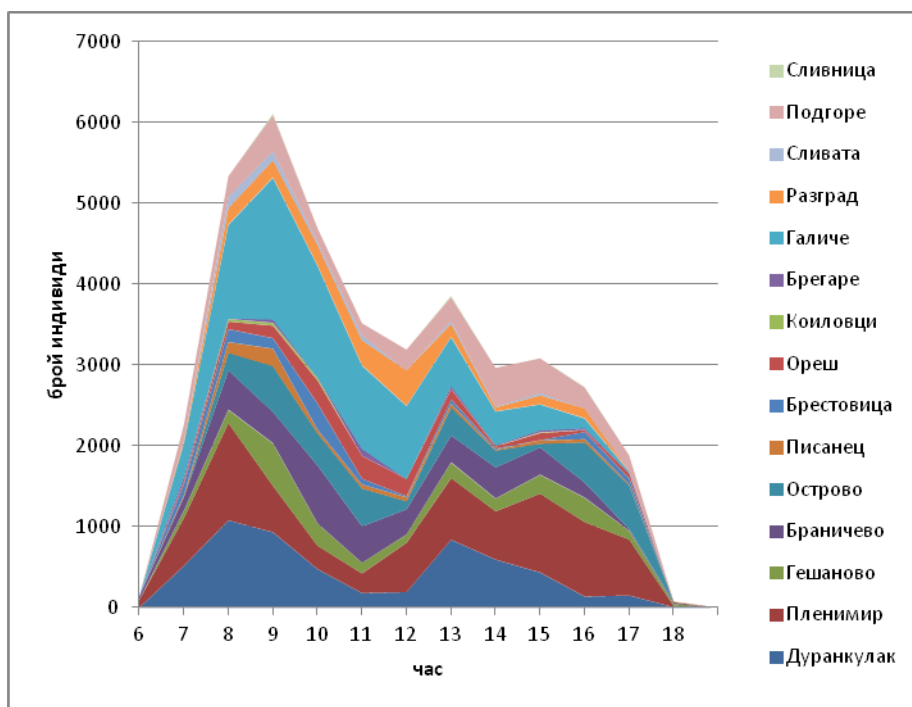

Фигура 132. Сезонна динамика на прелета на обикновения пчелояд през есента на 2011 г.

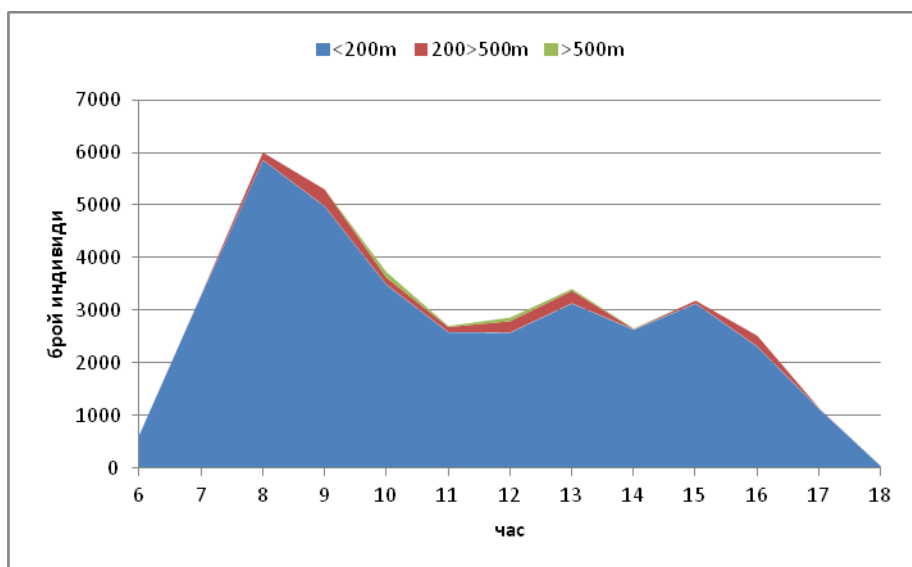
Дневна динамика

На базата на наблюденията на пчелояда на всички 15 наблюдателни точки може да се заключи, че птиците прелитат масово през цялата светла част на деня, но все пак най-голям брой птици прелитат изследвания район на Северна България в периода между 8 и 10 ч. (фигура 133).

Обикновените пчелояди прелитат на височина под 200 м по всяко времена деня. Между 8 и 17 ч. много малък брой птици са регистрирани да прелитат на височина между 200 и 500 м. (фигура 134).

Фигура 133. Дневна динамика на прелета на обикновения пчелояд през есента на 2011 г.

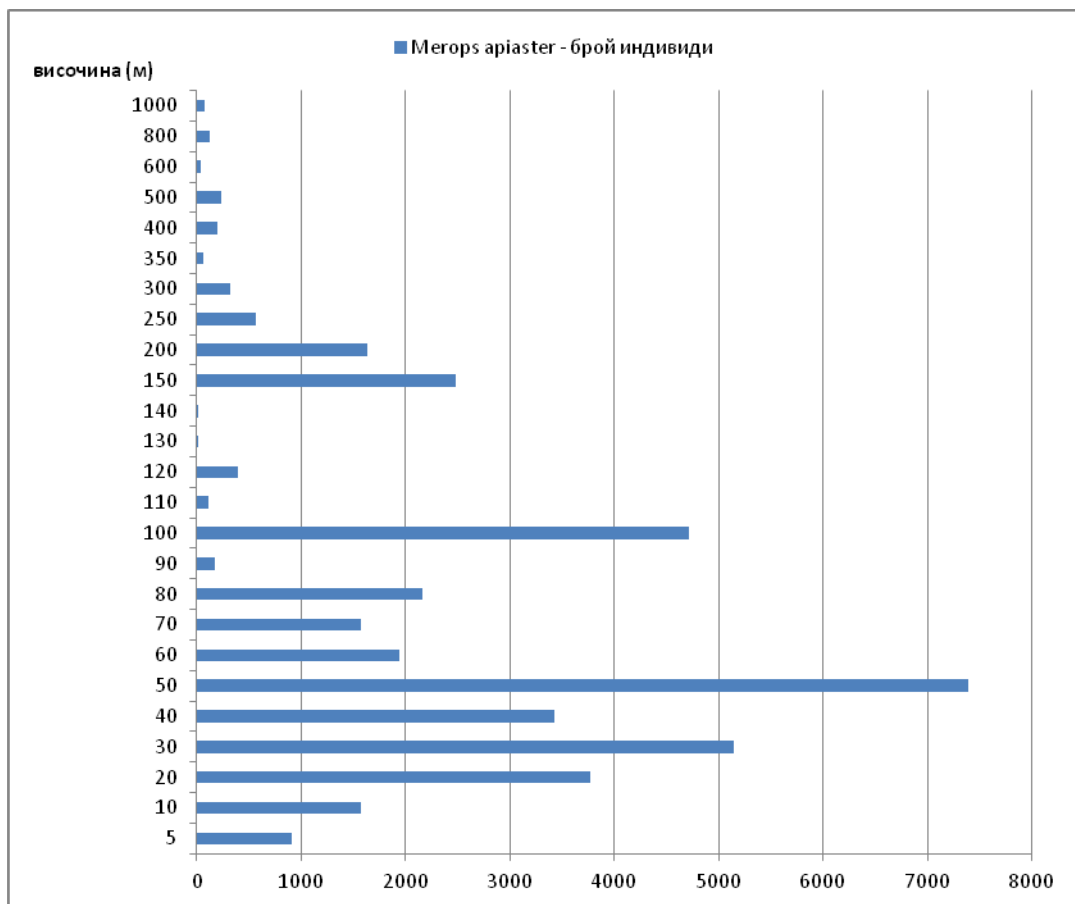

Фигура 134. Връзка между дневната динамика на прелета на обикновения пчелояд и височината на полета по време на есенна миграция 2011 г.

Височинно разпределение на прелитащите птици

По време на есенната миграция 2011 г. в Северна България обикновени пчелояди са наблюдавани да прелитат на височина от 1 м над земята до 1000 м, като най-много птици прелитат на височина между 50 м, 30-40 м. и около 100 м. (фигура 135). На практика само 1% от регистрираните пчелояди са прелетели на височина над 500 м, 4% - на височина между 200 и 500 м и 95% - на височина под 200 м. На височина над 500 м са наблюдавани много малък брой птици, които са намирани основно случайно при сканиране на небето в търсене на грабливи птици или при наблюдение на прелитащи високо реещи се птици. В много случаи са регистрирани прелитащи пчелояди по звука, който издават, но не са били откривани в небето, тъй като летят високо (тези птици не са отчетени в количествените оценки). Радарните проучвания показват, че птици като лястовиците, бързолетите и пчелоядите

летят и на по-голяма височина, отколкото могат да бъдат регистрирани визуално от наблюдателите. В случая при визуалните наблюдения се регистрирани основно птиците, прелитащи в най-ниския височинен пояс.

Фигура 135. Височина на полета при обикновения пчелояд по време на есенната миграция 2011 г.

Миграционни потоци

Основното направление на прелитащите обикновени пчелояди на повечето наблюдателни точки е север – юг. Само на наблюдателната точка при Галиче основното направление на прелета е на изток, а на наблюдателната точка при Дуранкулак – на югозапад.

Използване на района за стационариране и нощуване

Обикновени пчелояди са наблюдавани да пренощуват и да се задържат през деня по време на прелет на наблюдателните точки Пленимир и Дуранкулак в Добруджа и при Галиче в района на Дунавската равнина.